NESTKASTENVERSLAG 2016 NATUUR- EN VOGELWERKGROEP DE GRUTTO

Inleiding:

Ook dit broedseizoen werden op verschillende locaties weer talrijke nestkasten op hun inhoud gecontroleerd. Binnen ons werkgebied hangen zeer veel nestkasten, deze zijn echter niet allemaal gecontroleerd. Totaal zijn dit jaar 646 kasten gecontroleerd.

Landgoed Baasdam Tubbergen; (Gerard Bossink, Jan Oude Engberink, Theo Asbreuk).

In totaal hangen er 100 nestkasten op landgoed Baasdam, daarvan waren er 62 bezet. Een bezettingspercentage van 62%. Dit was een stuk lager dan in 2015 toen 85% van de kasten bezet waren. Waarschijnlijk heeft het koude voorjaar hierin een rol gespeeld.

Hieronder de resultaten in een overzicht van 2015 en 2016:

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast	
Jaargang	2016	2015	2016	2015	2016	2015
koolmees	27	40	210	334	7,8	8,4
bonte vliegenvanger	13	10	36	41	4,0	4,1
pimpelmees	8	9	82	79	10,2	8,8
boomklever	7	10	49	56	7,0	5,6
spreeuw	6	11	19	49	3,2	4,6
Mees Spec.		2		onbekend		
Ringmus	1		0			
Gekraagde roodstaart		1		6		6,0
Alleen nest		2				
Totaal	62	85	396	565		

Verschillende nestkasten aangetroffen met nestmateriaal van zowel koolmees als van bonte vliegenvanger

Toelichting:

Op het Baasdam hebben het afgelopen seizoen zes vogelsoorten gebruik gemaakt van de nestkasten. Opvallend was het grote aantal broedparen bonte vliegenvangers. Uiteraard waren het ook dit jaar de kool- en pimpelmezen die met een bezetting van 35 % de boventoon voerden. Bijzonder was dit jaar dat vier nestkastjes waren “gekraakt” en in één geval door een volk hoornaars en in drie gevallen door eekhoorns. Zoals gewoonlijk vonden ook dit jaar de onvermijdelijke volgeldrama’s plaats in de strijd wie zich de bewoner / bezitter van een nestkastje mocht noemen. Vooral de koolmezen en de bonte vliegenvangers maakten zich hieraan schuldig. Er werden dan ook enkele nestkasten aangetroffen met nestmateriaal van koolmees als van bonte vliegenvanger. Bonte vliegenvangers arriveren pas in het broedgebied als de koolmezen al aan het nestelen zijn om vervolgens het betreffende nestkastje voor zich op te eisen. De koolmees had het grootste aandeel in het aantal bezette nestkasten. Er werden in twee kasten dode spreeuwen aangetroffen.

Saasveld fam.Oude Booyink; (Peter Bleijenberg)

Van de 56 gecontroleerde nestkasten die rondom het huis van familie Oude Booyink hangen waren er 33 bezet. Dit komt neer op een bezettingspercentage van 59 % en dat was vrijwel gelijk aan 2015, toen 57% van de kasten bezet waren. Alle nestkasten werden minimaal twee keer gecontroleerd.

Hieronder de resultaten in een overzicht van 2015 en 2016:

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast		Jongen geringd	
Jaargang	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
koolmees	11	10	81	75	7,4	7,5		
bonte vliegenvanger	10	5	32	27	3.2	5,4	32	27
pimpelmees	4	7	39	68	9.7	9,7		
boomklever	2	2	4	10	2,0	5,0	4	10
torenvalk	1	1	0	6		6,0		
gekraagde roodstaart	2	1	10	6		6,0	10	
merel	1	1	0	4		4,0		
alleen nest	2	2						
Totaal	33	33	166	209			46	58

Toelichting:

Bonte vliegenvanger was met 10 bezette nestkasten weer op het oude niveau, echter het aantal uitgevlogen jongen viel met 32 tegen. Dit is gemiddeld 3,2 per nest terwijl het gemiddelde normaal gesproken rond de 5 tot 6 jongen per legsel ligt. Torenvalk zat dit jaar wel in de kast met 5 eieren, dit legsel werd echter vroegtijdig verlaten. Naast de vogels in de nestkasten werden ook nog 4 jonge vinken en 3 jonge zanglijsters geringd.

Molenven, Saasveld (Jos Schabbink)

In het Molenven werden dit jaar 48 nestkasten gecontroleerd. Hiervan waren er maar liefst 41 bezet wat neer komt op een bezettingspercentage van 85%. Als enige locatie waren in het Molenven twee nestkasten bezet door een boomkruiper.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bezetting in 2016.

Vogelsoort	Nestkasten bezet
Jaargang	2016
pimpelmees	8
koolmees	15
bonte vliegenvanger	12
boomklever	2
boomkruiper	2
gekraagde roodstaart	2
Totaal	41

Toelichting:

Algemene soorten als koolmees, pimpelmees en bonte vliegenvanger waren de hoofd-bewoners van de nestkasten. Vooral het hoge aantal bonte vliegenvangers in verhouding tot het aantal bezette kasten door mezen valt op bij het Molenven.

Alleen in het Molenven werd de boomkruiper aangetroffen als nestkastbewoner

Landgoed Herinckhave Fleringen; (Frans Stopel en Jan Peddemors).

In 2016 zijn er op het Landgoed Herinckhave 120 nestkasten meerdere malen op bezetting gecontroleerd. Vijf kasten bleken bij de controles te zijn verdwenen. Van de 120 kasten waren er 100 kasten bezet en daarmee is het bezettingspercentage uitgekomen op 83 %. Dit bezettingspercentage is iets lager dan in 2015 toen 87% van de nestkasten bezet waren.

In het overzicht de resultaten van 2015 en 2016.

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast	
Jaargang	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**
pimpelmees	28	28	239	238	8,5	8,5
koolmees	34	45	245	349	7,2	7,8
bonte vliegenvanger	21	27	99	135	4,7	5
boomklever	7	9	39	41	5,6	4,6
mees Spec.	10					
Totaal	**100**	**109**	**622**	**763**		

Toelichting:

In totaal hebben vier vogelsoorten dit jaar op het landgoed gebruik gemaakt van de nestkasten. Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per soort was in grote mate vergelijkbaar met 2015. Opvallend was het hoge aantal bezette nestkasten van bonte vliegenvanger. Van deze soort waren maar liefst 27 nestkasten bezet. Herinckhave is dan ook een goed voorbeeld van hoe voldoende nestgelegenheid kan leiden tot hogere dichtheden van deze soort.

Iets minder nestkasten bezet door boomklever in het Herinckhave

Saasveld, dorp; (Vincent de Lenne)

Dit was het eerste jaar dat er nestkasten zijn geplaatst in de omgeving van de kerktuin in Saasveld. Naast verschillende spreeuwen en mezenkasten is tevens een kast geplaatst voor een slechtvalk boven in de kerk.

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2016

Hoewel er in de winter van 2015 en het voorjaar van 2016 regelmatig een slechtvalkenpaartje rond deze kast rondhing, zijn deze uiteindelijk niet overgegaan tot broeden.Wel heeft er een holenduif in de kast gebroed. Van de 35 geplaatste kasten waren er 22 bezet, een bezettingspercentage van 60%.

Vogelsoort	Nestkasten bezet	Jongen uitgevlogen totaal	Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast
Jaargang	**2016**	**2016**	**2016**
pimpelmees	3	28	9,3
koolmees	8	63	7,9
bonte vliegenvanger	2	11	5,5
boomklever	2	13	6,5
spreeuw	6	22	3,7
Holenduif	1	4	
Totaal	**22**	**141**	

Toelichting:

Het bezettingpercentage van 60% na het eerste jaar mag als relatief hoog beschouwd worden. Aankomend jaar wordt het tevens spannend om te kijken naar de activiteit rond de slechtvalkkast. Ook de afgelopen maanden is de kast weer volop in de belangstelling bij een paartje slechtvalken, echter ook torenvalk hangt regelmatig rond bij de kast.

Deurningen; (Ophuis, Bleijenberg)

In Deurningen en omgeving werden op 7 locaties totaal 195 nestkasten op hun inhoud gecontroleerd. De nestkasten op deze locaties zijn als volgt verdeeld, fam Stoffels 21, Fam Jonker/Bosscha 83, Fam mentink 34, fam. Broekhuis 23, fam. Borghuis 15 en 19 bij de familie Nijland (Kaamps). Alle nestkasten werden gedurende het broedseizoen 2 keer gecontroleerd. Van de 195 nestkasten waren er 111 bezet, wat een bezettingspercentage opleverde van 57%.

In het hieronder staande overzicht worden de resultaten weergegeven, van 2015 en 2016.

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast		Jongen geringd	
Jaargang	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
koolmees	40	37	209	245	8,4	6,6		
pimpelmees	20	22	106	201	9,6	9,1		
ringmus		1		0		0,0		
spreeuw	27	28	129	134	4,8	4,8	136	133
huismus		6		23		3,8		
bonte vliegenvanger	7	13	31	66	5,1	5,1	39	46
boomklever	3	4	16	30	8,0	7,5	16	8
bosuil	1	2	4	4	2,0	2,0	4	1
torenvalk	2	2	4	9	2,0	4,5	4	
grauwe vliegenvanger	2						2	
kasten met alleen nest	9	14						
Totaal	111	129	507	712			201	188

Toelichting:

Zoals u in het overzicht kunt zien, hebben acht vogelsoorten in Deurningen gebruik gemaakt van één of meerdere nestkasten. De koolmezen hadden net als in voorgaande jaren het grootste aandeel in de bezetting van de nestkasten.

Broedresultaten Uilen en Torenvalk;

Goed broedseizoen voor de torenvalk

Torenvalk:

Het aantal bezette nestkasten van de torenvalk is wat hoger dan de afgelopen jaren. Er werden in totaal ca. 50 nestkasten gecontroleerd waarbij er in 26 kasten ook een broedsel werd aangetroffen. Totaal vlogen er 112 jongen uit wat neer komt op 4,3 jong per kast. Dit is een gemiddeld percentage, maar wel fors lager dan het topjaar 2014.

Bosuil:

Bij de bosuilen was de bezetting van nestkasten het afgelopen jaar fors hoger dan in 2015.
Van de gecontroleerde nestkasten waren er 20 bezet. Een verdubbeling ten opzichte van het jaar 2015, ook waren er flink meer jongen in de kasten aanwezig ten opzichte van 2015. De aantallen varieerden in de kast van gemiddeld drie tot vier jongen tot twee kasten met zelfs vijf jongen. In tegenstelling tot 2015 toen in veel bosuilkasten een of twee jongen werden aangetroffen. Er zijn ca. zestig nestkasten van deze soort gecontroleerd. Gezien het aantal vliegvlugge jongen en broedparen heeft bosuil een goed broedseizoen achter de rug.

Grote broedsels in de bosuilkasten

Kerkuil:
Kerkuil heeft een zeer goed broedseizoen achter de rug, zeker wat betreft het aantal broedparen. Met 71 bezette nestkasten was dit het hoogste aantal ooit voor onze vereniging. Ten opzichte van 2014 waren de legsels iets minder groot, maar met 326 uitgevlogen jongen kan gesteld worden dat kerkuil een zeer goed broedseizoen achter de rug heeft. Waarschijnljik profiteert deze soort van de milde winters van de afgelopen jaren en een voldoende groot muizenbestand. Ook voldoende nestgelegenheid door het ruime aantal die geplaatst zijn speelt een rol. In totaal zijn er ca. 150 nestkasten gecontroleerd, hiervan waren 71 nestkasten bezet. Het aantal uitgevlogen jongen bedroeg totaal 326 wat neer komt op 4,5 jongen per nestkast.

Steenuil:
Het aantal steenuilen dat gebruik maakte van een nestkast was iets hoger dan vorig jaar. Het aantal uitgevlogen jongen per nestkast was met 2,6 jong gelijk aan 2015. Dit percentage had hoger kunnen zijn, aangezien bij tien legsels de eieren niet bevrucht waren of het nest verlaten was. Er waren dit jaar meerdere legsels met vijf jongen. Het aantal gecontroleerde nestkasten bedroeg ca. honderd waarvan er dus 42 door steenuilen bezet waren.

Meerdere nestkasten met 5 jongen bij de steenuil

Overzicht broedresultaten Uilen en Torenvalk van 2014 t/m 2016;

vogelsoort	Bezette nestkasten			Uitgevlogen jongen			Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast		
	2016	2015	2014	2016	2015	2014	2016	2015	2014
Kerkuil	71	38	41	326	91	229	4,5	2,5	5,6
Bosuil	20	10	14	63	20	53	3,1	2,0	3,8
Steenuil	42	39	43	113	101	145	2,6	2,6	3,4
Torenvalk	26	24	22	112	117	126	4,3	4,9	5,7
Totaal	**160**	**125**	**150**	**613**	**369**	**704**			

Samenvattend kunnen we vaststellen dat de soorten een goede start van het broedseizoen hebben gehad. Met name bosuil heeft mogelijk geprofiteerd van de zachte winter. Het voedselaanbod voor alle soorten was goed te noemen wat goed terug te zien is in het aantal uitgevlogen jongen. Het weerverloop in het broedseizoen was gemiddeld te noemen hoewel het begin van het voorjaar wat kouder was dan normaal en we in april nog enkele sneeuwbuien hebben gehad.

Totaal overzicht 2016:
Van alle binnengekomen gegevens is hieronder een totaaloverzicht gemaakt. Omdat niet alle gegevens volledig zijn, is het aantal uitgevlogen jongen niet vermeld in het totale overzicht. Om toch een zo duidelijk mogelijk beeld te krijgen over de vogelbezetting van nestkasten, zijn in het overzicht de gegevens van zowel 2015 als van 2016 naast elkaar geplaatst. Aangezien niet alle jaren dezelfde locaties worden gecontroleerd kunnen deze gegevens echter niet met elkaar vergeleken worden. De tweede kolom geeft het percentage bezette nestkasten aan ten opzichte van het totale aantal gecontroleerde nestkasten per jaar. In totaal werden in 2016 op alle locaties 646 nestkasten één of meerdere keren gecontroleerd, hiervan waren er 584 bezet en daarmee kwam het bezettingspercentage uit op 63.

In het hieronder staande overzicht worden de resultaten weergegeven, van zowel 2015 als 2016.

Vogelsoort	Nestkasten bezet	Nestkasten bezet	Percentage bezet	Percentage bezet
Jaargang	**2016**	**2015**	**2016**	**2015**
koolmees	135	182	17,3	20,0
ringmus	1	1		0,1
pimpelmees	70	96	9	10,5
bonte vliegenvanger	65	73	8,3	8,0
spreeuw	39	48	5,0	5,0
kerkuil	71	38	10	5,7
boomklever	23	27	3,0	2,9
bosuil	20	10	2,9	1,1
huismus		6		0,7
steenuil	42	39	4,5	4,2
torenvalk	26	24	3,3	2,6
glanskop		1		0,1
mees spec.	10	2	1,2	0,1
grauwe vliegenvanger		1		0,1
boomkruiper	2	-	0,3	-
gekraagde roodstaart	4	2	0,6	0,1
merel	1	1	0,1	0,1
holenduif	3			
Kasten met alleen nest	11	18	1,3	2,0
Bezette nestkasten **Gecontr. nestkasten**	**445** **784**	**570** **918**	**67%**	**62%**

Samenvatting:

Van alle gecontroleerde nestkasten was 67% het afgelopen jaar bezet. Dat aantal ligt wat hoger dan in 2015. In totaal hebben dertien vogelsoorten gebruik gemaakt van een nestkast; dit was hetzelfde als in 2015. Net als in voorgaande jaren werden de meeste nestkasten bezet door kool- en pimpelmees. Van bonte vliegenvanger waren verhoudingsgewijs wat meer kasten bezet dan vorig jaar.

Met de ringmus gaat het in onze regio steeds slechter. Deze soort had zo'n vijf tot tien jaar geleden nog een aandeel van ca. 12 % in de bezetting van nestkasten. De laatste jaren is dat sterk teruggelopen. Dit jaar betrof het, net als in 2015, slechts 1 bezette nestkast. De muizeneters als torenvalk, bosuil, kerkuil en steenuil beleefden allen een goed broedseizoen.

Grote voorraad nestkasten in de nieuwe opslag in Albergen

Nieuw nestkastendepot;

Zoals u eerder in dit verslag hebt kunnen lezen is het adres van stalling en uitgifte van nestkanten verplaatst naar Albergen. Verenigingslid Johan Kleissen heeft hiervoor belangeloos ruimte beschikbaar gesteld. De uitgifte van deze nestkasten wordt gecoördineerd door Vincent de Lenne. Telefoon 06.31388906. Mail: vincentdelenne@hotmail.com